

Lumina

Schimb

On. Red. «Transilvania»

Loco (str. Șaguna 6)

Foaie săptămânală pentru p

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . Lei 40—
Pe o jumătate de an . . . . . „ 20—
Pe un pătrar de an . . . . . „ 10—

Un număr 1 Leu.

REDAȚIA și ADMINISTRAȚIA:

Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.

Redactor responsabil: Preotul Iosif Trifa.

ANUNȚURI

se primesc la administrația din strada Mitropoliei 45.

PREȚUL ANUNȚELOR:

Un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

† ANDREIU BÂRSEANU.

A murit la București în vârstă de 64 ani dascălul luminat și omul fără de pereche care a fost: Andreiu Bârseanu, președintele Asociației dela Sibiu.

Sănătatea îi era sdruncinată și căuta liniște. Dar societatea și nevoile neamului i-au cerut să amâne odihna până îl va chema Dumnezeu la sine. Pentru Andreiu Bârseanu exista Dumnezeu datoriei și al omeniei, înaintea căruia dădea socoteală în fiecare seară. Cărarea vieții lui străbate prin livezi frumoase. Fiu de preot din Dârstele Brașovului a învățat carte la Brașov la Meșotă, Lapedatu... apoi la Viena și München și s'a întors să ia moștenirea părinților săi la catedră. A crezut în puterea cărții și a luminii, care n'are să facă pe om îngâmfat și lacom. Ci modest și plin de bunătate pentru ai săi.

Învățătura care eșia din sufletul său avea o pecetă cerească și era ruptă din aceia pe care o primia lumea setoasă de proroci. Mic și mare doria să fie în apropierea acestui om ales și din vorba lui, din felul lui de a fi, din blândețea și seriozitatea lui oricine se simțea că e departe de omul model, care e Bârseanu. Și pentru că să se poată apropia cât mai multă lume de dânsul, neamul nostru l-a învrednicit de cele mai mari onoruri, de cele mai mari slujbe. Și-a slujit Biserica, unde a fost membru la Consistor și în toate corporațiile. A slujit științei și literaturii și a fost ales membru la Academia din București și Președintele Asociației. A înțeles că înălțarea cul-

turală e împreună cu dezvoltarea economică și a fost membru în direcțiunea unor așezăminte financiare.

A rămas însă mai aproape de școală, de învățământ.

La Brașov încă vedea că mulți băeți de școală sunt sărmani dar deștepți. La masa sa de dascăl sărac chema de două ori pe săptămână 4—5 băeți săraci cari în celelalte zile erau pe la mesele altor profesori. I am adus aminte într'o zi de aceasta și zicea: «nu numai de mâncare dar dacă fiecare familie românească dela orașe ar primi în casa lor câte un băiat dela școală, și pentru supraveghere, deocamdată nu ne am mai plânge de lipsa internatelor pe lângă școlile noastre!»

Adunase multă experiență, pe care, spre durerea noastră o duce în mormânt.

Dacă n'am fi noi Românii cum, din păcate suntem grăbiți la toate, pe acest om trebuia să l trimitem la București a doua zi după Unire în slujba de unde se îndrumă Școala și se rânduesc trebile bisericesti. Știa gâsi calea de înțelegere cu toți frații din România Mare, și am fi păstrat toată dragostea din inimi pentru frații noștri și am fi câștigat toată dragostea lor de pretutindenea.

Acesta e regretul care-l simțim când pleacă dintre noi.

Asociația va scoate în cărțile pe înțelesul tuturor scrisul său vioiu, plin de însuflețire și presărat cu înțelepciune care trăește în veci. Și așa va trăi, binefăcător între noi și după moarte.

T. S.

CEASUL...

A sosit un ceas pe care-l așteptăm de peste două veacuri, pentru care am trăit întreaga noastră viață națională, pentru care am muncit și am scris, am luptat și am gândit. A sosit ceasul în care cerem și noi lumii, cinstit, cu arma în mână, cu jertfa a tot ce avem, ceea ce alte neamuri mai fericite, au de atâta vreme, unele fără să fi vărsat o picătură de sânge pentru aceasta: dreptul de a trăi pentru noi, dreptul de a nu da nimănu ca robi rodul ostenețelor noastre.

În miez de noapte au sunat iarăși clopotele, sfintele clopote care simt toate durerile și bucuriile noastre și care acum s'au înfiorat de cea mai mare speranță pe

care am avut-o și la care, cu orice preț, ținem. Și sute de mii de oameni s'au trezit fără zburdăciune, liniștit și sigur, și în inimile lor a fost un singur răspuns: știm!

Da, o știam de mult. Ceas de ceas trecea, urzindu-se pânză de înțelepciune pentru a pregăti și apăra vitejia gata de luptă. Certele de deasupra nu pătrundeau în adânc. Acolo fiecare zi anunța o altă zi și mai grea, și nimeni nu cârtia împotriva greutăților care se adunau. Ce nu poate răbda omul pentru o așteptare așa de sfântă? Știau toți, se deslipiau toți de legăturile lor de aici, se făceau liberi și sprinteni și viteji pentru marea și strălucita încercare.

Ea a venit. Pare că s'a făcut în aerul acestei țeri o liniște mare. Un sfânt potir de sânge și de lacrimi s'a ridicat pentru binecuvântarea cea mai scumpă.

Plaiurile ardelene au băut răscumpărarea robiei. Odihniți-vă viteji, în brazda lacomă de sânge care plătește birul nenorocirilor seculare! Țărani ostași, dormiți în pământul care aștepta moaștele voastre, ale răbdătorilor și voinicilor, ca să fie iarăși al nostru! Niciodată nu se va uita fața voastră, biruința voastră prin moarte. Vo-evozii cei vechi, desrobitorii mucenici din zilele bătrâne, chiamă la sine din negura trecutului umbrele voastre care abia au părăsit carnea lor chinuită de dușmani. Veșnică pomenire vouă, marilor și fericitorilor!

Iar toți cei cari au rămas în vechea țară îngustă nu pot avea decât un singur rost: munca, și o singură lozincă: unirea. Dumnezeu va ajuta silințele unui neam întreg, care pentru un drept așa de firesc nu cruță nimic din tot ce a putut agonisi, din tot ce se cuprinde în puterile sale!

August 1916.

N. Iorga.

„Regătenii“.

Din cele patru unghiuri s'au adunat sub steag, Moșia li-a fost mică și-au vrut să o 'ntregească. Cu ochii țintă 'n soare s'au îndreptat cu drag Spre țara suferinței din jug s'o desrobească.

Și iată-i prinși în flacări, arzând în zări de foc, Ei au văzut Ardealul frumos cum îl visară, Sfărâmand cu pieptul munții, în vremuri de noroc, Mormântul își deschise robia milenară.

Dar inviind oțelul amestecat cu fier Oștiri nenumărate s'au repezit din zare, Trâsnind potop de tunuri au spart pământ și cer Rostogolind infernul mai tare, tot mai tare.

Și unul câte unul cu arma prinsă 'n mâni Au apărât pământul mai strașnic ca pe-un tată, Desculți, cu haina ruptă, flămânzi de săptămâni, Mulți au pierit pe brazdă cu inima curată.

Durerea lor în suflet adânc i-a sfășiat; De două ori durerea li-a fost împovărare: Odată cu pământul de dușmani sugrumat, Apoi cu mari înfrângeri la orice trecătoare.

Și strănși ca într'un clește ei au ajuns pe rând La porțile Moldovei cu steagurile rupte, S'au sprijinit cu stânga pe Dunăre plângând, Cu dreapta 'n munții Vrancei, în aprigele lupte.

Din cât pământ cuprinde Moldova 'n sânul ei S'a înălțat vieța atât cât mai rămase, Intreaga bărbăție de feți frumoși și smei S'a adunat la moarte în carne și în oase.

Și-a fost orânduirea unirei pentru veci A sângelui cu țerna de veacuri însetată; S'a scris cu vârful spadei: «Pe-aice n'ai să treci În țara, cât mai este, păgâne, niciodată!»

Din zori și până 'n noapte pumnal după pumnal Au repezit în coasta Moldovei zbuciumate, Dar s'a aprins de-apururi lumina în Ardeal Impurpurând cu dansa un steag de libertate.

Zarand.

Volbură Poind.

Știri din țară.

Reforma administrativă. E plănuită așa ca: Consiliile comunale vor fi alese pe nouă ani, să nu trăim numai în alegeri și pentru ca să se poată asigura o mai bună gospodărie a trebilor comunale.

Din trei în trei ani se va relege o treime din consiliile comunale.

Membrii cari se schimbă vor fi trași la sorti.

Ca aceste consilii să nu mai poată fi dizolvate la fiecare schimbare de regim, se vor pune în lege în cari condițiuni se vor putea desface consiliile comunale.

Femeile vor vota.

Femeile vor fi alegătoare la consiliile comunale.

Urmează ca consiliul de miniștri și parlamentul să hotărească dacă pot fi și alese.

Manevrele de toamnă.

Ministerul de război a decis că în acest an se vor concentra pentru instrucție, într-o singură perioadă 1—30 Octombrie:

a) Ofițerii de rezervă inferiori foști prizonieri, căzuți în prima parte a campaniei (15 August 1916—1 Iulie 1917) sau rămași la părțile sedentare (în partea 2 și în timpul campaniei) prevăzuți prin lucrările de mobilizare la unitățile de luptă și cari nu au executat concentrarea din 1921.

b) Trupa:

1. Rezerviștii și completașii contingentelor 1915—1918 din vechiul regat din aceleași categorii.

2. Rezerviștii și completașii contingentelor 1915—1918 din Ardeal, Banat, Bucovina, cari au fost chemați la concentrările din anul trecut și nu au executat concentrarea.

3. Completașii contingentelor 1918—1919 de basarabeni, cari au fost chemați la concentrările din anul trecut și nu au executat concentrarea.

Sunt dispensați de aceste concentrări:

Ofițerii și trupa căzuți prizonieri în prima parte a campaniei, dar cari după întoarcerea lor din captivitate au luat parte ca mobilizați, la luptele contra bolșevicilor unguri sau ruși sau au fost mobilizați sau concentrați pentru o perioadă mai mare de 6 luni și au avut prilejul a se pune la curent cu noile procedee de luptă.

Trupa. — Rezerviștii și completașii din vechiul regat, Ardeal, Banat și Bucovina merg la corpurile de trupă căror aparțin.

Completașii basarabeni la unitățile ce se vor ordona de marele stat major.

Toți acei cari nu se vor prezenta la aceste concentrări, li se vor aplica prevederile codului de justiție militară.

FOISOARA.

Din sfaturile lui Gheorghe Lazăr dascălul cel mare al Românilor (1779—1823).

Despre strigoi și alte spărieturi ale babelor.

Omul cel prost e ca și pruncul cel de fiece vedere se spărie; iar cel cu suflet mic în neîncetată frică ca țepurele trăiește. Când strigă oare unde buha (bufnița) noaptea, atuncea se spărie babele noastre, căci, după socoteala lor, strigarea buhei proorocește moartea cuiva. Dar oare unde se nasc oamenii și să nu moară? Așa loc cu adevărat încă nu s'a aflat. De nu ar fi buhe în lume, tot ar trebui să moară oamenii. Nu e bun obicei a speria pruncii de mici cu unele și altele ca acestea, căci, obișnuindu-se așa, până la adânci bătrânețe se spărie și se înficoșează de astfel de lucruri, care nici le-au văzut, nici le vor vedea. De se teme cineva prin întu-

Ce se întâmplă în lumea mare?

Din Rusia. Din pricina bolșevicilor nici a cincina parte din pământul cultivat înainte de războiu n'a fost însămânțat anul acesta. Recolta grâului a fost distrusă aproape în întregime de lăcuste. Într'un singur sat au fost adunate 36 tone de lăcuste și arse. Această nouă calamitate s'a abătut asupra guberniei Samara.

Un pețitor la tronul Rusiei. Marele duce Chiril e nepotul țarului Alexandru II. El nu consideră sigură încetarea din viață a țarului Nicolae II. Chiril exprimă «speranța» că Nicolae II va reveni la putere. În cazul însă când țarul Nicolae II «ar fi mort» ca și marii duci Alexis și Mihail, atunci marele duce cere să-i confirme drepturile sale legitime.

Nu există pentru marele duce Chiril decât un singur partid adevărat, partidul rus patriotic.

Mari răscoale țărănești în Rusia albă. La sfârșitul lunii Iulie au început răscoale țărănești în gubernamintele Witebsk și Minsk. De atunci răscoala s'a întins; dezordinele au luat întinderea unei mari mișcări de revoluție.

Mai mulți funcționari sovietici au fost uciși de răsculați. În guvernământul Minsk răscoala a luat mari proporții. Lupte sângeroase s'au dat între răsculați și trupele roșii, la Borisof, Igumen, și în împrejurimile orașului Minsk.

Opt regimente roșii au trecut, după câteva zile de partea răsculaților.

Toate instituțiile sovietice au evacuat orașul Borisoff.

În lupta de lângă Minsk au căzut 34 ofițeri și 1920 soldați roșii; iar răsculații au pierdut peste două mii de oameni.

Țăranii pustiesc totul în calea lor.

Germania n'are pâine. Franța la confiscarea din Londra pentru amânarea terminelor de plată despăgubirilor germane a fost împotriva amânării. Zece județe din Franța au fost pustiite de germani și ele trebuie refăcute. Franța are datorii la streini. Germania n'are datorii de războiu afară din țară, ce e drept dar marca lor e scăzută și n'au bucate pentru hrană. Flămânzi nu pot munci, și fără bani nu pot aduce din alte țări materiile de industrie.

Bulgaria și despăgubirile de războiu. În bugetul Bulgariei sunt luate 4 miliarde leve pentru rata despăgubirilor și a intereselor după împrumuturile de războiu. Ca și Germania, s'au rugat și Bulgarii să li se dea amânare.

Țară ce trage de moarte. E Austria. Guvernul austriac a telegrafat Sfatului suprem din Londra, că e gata să predea Aliaților Austria. Ce să facă lumea cu un plocon ca Austria? S'o împartă la vecini? Fiecare ar cere mai mult și din aceasta s'ar putea

aprinde Europa. Vrea guvernul austriac să dea drumul la 100.000 de slujbași, dar aruncați pe stradă ei ar fi o altă plagă.

Omenirea slăbită de războiu nu mai poate purta tuturor de grijă.

Dintr'o țară invinsă.

Despăgubiri în natură. — Creșterea cailor.

A sosit din Germania dl Popescu-Daia, directorul comisiunii însărcinate cu organizarea transportului de cai pe cari li dătoază Germania conform tratatului dela Versailles și spune ce a văzut acolo.

Despăgubiri în natură.

— «Aducem în total — un număr de 5522 cai dintre cari 650 iepe, plus 100 armăsari.

Acești cai sunt dați ca animale de restituție conform tratatului dela Versailles și valoarea lor atinge suma de 60 milioane lei. Pentru restul animalelor luate din țară, Germanii ne dau mașini agricole și alte materiale necesare refacerii țării.

Caii sosiți sunt din următoarele rase destul de bine apreciate:

«Ost-prusiană» (cal de călărie), «Trakenen» (cal de călărie), «Frisian» (cal de tracțiune), «Mecklenburg» și «Hanovran» (cal jumătate greu de povară).

Transportul cailor ne va costa — în total — cel mult două milioane lei.

Repartiția cailor aduși.

După cum se știe, caii aduși au fost distribuiți pe la diferite crescătorii din țară și pe la depozitele statului și la armată.

Dl Daia informează apoi de chipul în care se face creșterea animalelor în Germania — adevărată școală superioară de zootehnie. În partea de Nord a Germaniei în localități ca Frisia, Oldenburg, Hollstein, etc. etc. sunt numeroase și renumite crescătorii de animale — unde tot ce știința posedă mai bun este pus în aplicare.

Aci se crește celebrul cal «Hollstein» cât și renumitele vaci de lapte cu pete negre și roșii numite «Friziene». Vacile sunt mulse chiar pe câmp cu mașini speciale de muls.

Toate aceste crescătorii sunt opera tovărășiilor particulare de creșterea animalelor. Inițiativa particulară joacă un mare rol în Germania. În creșterea animalelor Statul dă numai directiva științifică. În ce privește calul pentru agricultură, germanii s'au oprit la tipul așa zis «jumătate greu», și nu la tipul greu de tot, care presează prea tare pământul și strică planta.

nerec să nu se lovească cu capul de ceva sau să nu cadă în vre-o groapă, drept are să se teamă și să se păzească. Dar, de se teme să nu vadă ceva în întunec, nebunesc gând are; căci ce va vedea la întunec, când atuncea nimica nu se poate vedea?

Însă babele noastre spun și povestesc unele și altele. Babele se înșală tare cu poveștile lor, și mai bine ar face să tacă. Să tacă? Ușor ți-e a zice. Dar baba Stana vrăjitoarea povestește aiătea și atătea pilde, cum s'a nălucit unora, iar alții au văzut unele și altele, trecând noaptea pe lângă mormânturi, și cum se prefac pricolicii în găini.

Nu credeți, dragii mei, nu; căci acelea sunt tot minciuni goale și proaste; ci ascultați cum vine spaima aceia. La mormânturi sunt cruci mari și multe movili, și alte înălțări, de care noaptea la lună se fac umbre multe. Deci, dacă trece vreunul, carele s'a obișnuit din pruncie a

se teme, pe acolo noaptea, vede umbrele de cruci, vreun câne sau vre-o pisică (căreia noaptea ochii îi lucesc) alergând, atuncea, numai decât i se fierbântă închipuirea minții, sângele se turbură în el groază și cutremur îl cuprinde: apoi iacă-ți vedenia!

Altă pricină de credință cu strigoii noaptea, cari ca o lumină umblă, este aceasta. În locurile cele băltoase și răpoase, precum și la locuri unde sunt mormânturi bătrâne, sau unde a fost vreodată sat, oraș sau cuptoare de cărămizi, se află pururea sudoare de salitru, sumpor și de alte materii arzătoare. Dintru aceste materii trage căldura soarelui (mai vârtos primăvara) peste ziua vapoare (aburi) din care unele se înalță în sus, iar altele rămân mai jos în aer (văzduh), care, fluturând sara și noaptea, se întâmpină cu vapoare de alte materii, și, lovindu-se între sine, scapără și se aprind; deci focul acela merge în tracea lature, încotro îl mână vântul to

PENTRU SUFLET.

— Dumnezeescul Dascăl. Matei c. 19 v. 16. —

Un fecior de boier, apropiindu-se de Isus l-a numit: *bunule Dascăl!* Dacă acela a găsit o numire nimerită pentru Isus, cu atât mai vărtos credem că se potrivește să-L numim noi așa pe Mântuitorul nostru. Isus ni-e și Dascăl și Stăpân, care ne învață și ne poruncește. Ne învață Dumnezeu și ne poruncește Împăratul cel veșnic. Cea mai mare mângăiere pentru noi este să stăm la picioarele Domnului ca să-i ascultăm învățăturile și să-i împlinim poruncile.

Dacă ar fi să ne întrebe și pe noi ca pe tinărul din Evanghelie pentru ce îl numim bun, pentru că bun e numai Dumnezeu, — n'am întârziat să-i răspundem: Pentru că suntem convinși că El e Dumnezeu, și fiindcă tot binele care se revărsa asupra noastră, dela Dumnezeu vine. Mântuitorul ni-e bun și când suntem omorâți de păcate, căci are putere să ne învieze, trezind în sufletele noastre puterea duhului său. Și suntem încredințați de bună-

tatea sa, pentru că în toate neajunsurile și strămătorile noastre, în lupte și suferințe stă alături de noi.

Dascăl ca Isus n'a mai fost, la care, slujind să fi slobod, a cărui lege e dragoste, a cărui răsplată e vieța fericită. Bunătatea lui Isus e nemărginită, blândețea neîntrecută. În învățătura lui Isus vremea n'a putut shimba și adaugă nimic și n'a îmbătrânit nimic, și nimic nu-i de prisos. Ingerii din ceruri îi slujesc cu dragă inimă și sfinții de demult cu bucurie l-au strigat: *Iată robul Tău, Stăpâne!*

De aceea și noi îl vom recunoaște Dascăl al nostru și Stăpânul nostru. Și vom face ca toți ceice trăesc în jurul nostru, să-L recunoască Dascăl și Stăpân. El e neperitor și veșnic, iar lucrurile de pe pământ sunt vremelnice, drept aceea nu vom sluji celor vremelnice ci Celui veșnic. În toată ziua învață-ne să facem voea Ta, căci tu ești Domnul și Stăpânul vieții noastre.

De strajă...

Recomandăm tuturor cetitorilor noștri să se aboneze la casine populare revista dlui N. Iorga: Neamul românesc pentru popor, din care reproducem articolul: De strajă, din 1 August 1922:

Sute de ani în șir am stat pe locurile acestea de strajă lumii întregi. Câte neamuri buiece voiau să se arunce asupra agonisitei cinstite a omenirii pe noi ne găsiu în cale, și de piatra voinții noastre se sfărmau valurile sălbătăcimii. A fost greu, și mult din puterea noastră s'a istovit astfel, dar cinstea cea mare a noastră vine din această trudă și din această neconținută jertfă.

Părea că s'a isprăvit cu povara străjirii noastre. Ai fi zis că se așează lumea și avem și noi răgazul ce trebuie ca să-și caute omul de ale sale.

Dar iată că duhurile cele rele se svârcolesc în sufletul rusesc, și dincolo de Nistrul românesc e răzvrătire, ucidere, foamete. Apele tulburate de ură stau să-și iasă din albia lor.

Cum am stat în calea Turcului, așa stăm astăzi în calea păgânului celui nou, Rusul.

arzând, până ce se găte materia cea arzătoare. De acestea lumini sunt stelele cele ce zic proștii că sunt strigoii, zmeii și pricolicii. Întru acest chip a născut credința cea deșartă, prin orbirea minții, toate scorburile de zmei, strigoii, pricolicii, de zâne și de milostive, care nici sunt, nici poate să fie.

Slujnica vecinului nostru, Chiva cea bătrână, mergând odată noaptea pe lună, fără lumină în pivniță, unde prin ferestruța pivniții luna abia lumina, iar săraca Chiva, fiind din pruncie cu spaimă înfricoșată, fără de vreme se sperie de umbra ei, care prin luminarea unei ferestruici pe părete se făcu, și cu toată puterea începutu, vai de ea, a striga; întru acel ceas intră stăpâna în pivniță cu lumina aprinsă, și așa biata babă cunoscu că de nimica s'a spăriat. *Lumina este mintea cea luminată care arată nouă adevărul, iar întunecoasa credință deșartă, ne face pe noi a ne teme de găini și de repausatele în mormânturi oase.*

Cine știe cât va ținea și amenințarea aceasta! Până ce însă va învia omenia și la milioanele de rățaciți cari crișcă din dinți ca osândiții Iadului, odihna noastră e ca a călătorului și somnul nostru e cu un ochiu deschis asupra celor neprevăzute, care pot să se întâmple.

Să lăsăm pe altă dată, dacă e nevoie, vrajba dintre noi. Fiindcă iarăși, prin voia neînduplecată a vremilor, noi suntem de strajă!

N. Iorga.

Biserica și școlile.

Biserica e loc de rugăciune și de învățatură a celor mari ca și a celor mici. Dar pentru cei plăpânzi a înființat și a susținut școala, care e fiica bisericii.

Toate școlile mari din lume au pornit din biserică! A venit Statul, născut mai târziu decât biserică și a profitat mult din aceea că biserică în școală li crește în învățătura cetățenii Statului. A venit pe urmă Statul și a cercat să ia școala din mâna bisericii, unde într'un Stat erau mai multe bisericii. Așa s'a năpăsthit Statul unguresc asupra școlilor noastre, făcându-ne atâtea necazuri: ba, că zdirile nu sunt bune, ba învățătorii, ba cărțile și poporul a adus toate jertfele pentru ca să-și susție școala și lumina să nu se stingă în mijlocul său.

De când cu România Mare școlile au trecut prin mari prefaceri, cari n'au fost toate din cele mai bune.

Mai întâiu învățătorimea s'a strâns în adunări și a cerut sporirea lefii. Și cum bisericele și parohiile n'au fonduri ci plățile se fac din repartiții, s'a crezut că Statul îi va plăti mai ușor și au stăruit să se statifice școlile.

Cu trecerea școlilor la Stat s'a căutat și altă ușurare: desființarea repartiției pe popor.

Că Statul poate susține școlile fără să arunce dări pe cetățeni, e o prostie și o amăgire.

Biserica a stăruit neconținut să-și păstreze școlile pe cari le-a înființat și le-a susținut cu jertfele poporului.

Păstrându-se școala confesională, ea este și rămâne școala poporului, în care poporul își alege învățătorul, iar acesta mână în mână cu preotul, cu comitetul și sinodul parohial caută să prefacă școala în isvor curat de lumină.

În scurtul timp de trei ani de când învățătorii au trecut la Stat școala tânjește. Învățătorii sunt strămutați dintr'un loc în altul. Pe la biserică nu mai dau și tinerețel se sălbăticește.

În alegeri învățătorii au fost agenți electorali și școala s'a închis.

Dar cu statificarea a urmat și alt rău, că nimenea nu s'a mai îngrijit de trebuințele școlii, care a rămas nespoită, nelăcăzită și fără ce-i trebuie.

L-a întrebat pe Sfinția Sa mitropolitul Nicolae un gazetar din București, ce gând are despre școlile și a primit un răspuns mai lung între care și acestea: «Statul nostru, mai ales acum, la începutul orânduirii, are trebuință de toate puterile și așezămintele cari pot duce cu un pas înainte cultura și propășirea poporului. Și, te întreb acum: ar fi oare cuminte lucru și de folos să delătorezi biserică, cu toate întocmirile încercate și cu cunoștința de vreme îndelungată în ogorul culturii, și să nu te bucuri că găsești un sprijinitor la răspândirea luminii? Prea Sfinția sa are nădejdea că la sfătuirea care se va ținea săptămâna viitoare la Sibiu cu Domnul ministru al Școlilor vor găsi o cale de înțelegere potrivită.»

DE TOATE.

Un primar șmecher. Vaccinarea (punerea de bubat) încă n'a fost introdusă pretutindenea în Spania și a fost privită de mulți cu ochi răi, neîncredători, cum sunt oamenii dela fire. Acelaș lucru s'a întâmplat la început cu vaccinarea și într'alte țări, în Franța, Anglia, Germania și aiurea.

Primarul orașului Madrid a născocit un minunat mijloc ca să aducă pe oameni să se pocăiască. Știa el prea bine că spaniolii au pe Diavolul jocului în ei — că sunt pătimiși jucători în loterie, la luptele cu taurii, în cărți, și ce și a gândit el: hai să fac o loterie cu trageri pe mai mulți ani! De câștigat celce ia un bilet, dar nu pe bani, ci pe atestatul medical că s'a lăsat să vaccineze. Zis și făcut. Urmarea: unul n'a rămas nevaccinat în tot orașul.

Congresul internațional pentru împretinirea neamurilor prin biserică ținut în Copenhaga a constatat că se găsesc sub arme în ziua de azi mai mulți oameni decât la 1914 și se cheltuesc sume uriașe pentru armament. Pentru ce țin Bulgarilor și Ungurilor sute de mii de militari, ori se tem că vrea să le ia țara?

Franța și Spania încearcă să silească Norvegia să importeze vin și spirtuoase. Franța cere ca Norvegia să cumpere anual 40 000 l. de alcool și Spania condiționează ca din vinurile ei să poată fi introduse în Norvegia până la 21%. La ultimele alegeri norvegiene a fost ales o majoritate parlamentară care stă pe lângă legea care interzice importul de beuturi spirtuoase. Pescarii norvegieni sunt cu trup cu suflet împotriva cererilor de a li se învenina căsniciile cu beuturile moleșitoare. Iată ce au întreprins: «Patru sute de pescari din forțurile Norvegiei, adunați la Maaleog, cer dela patria lor menținerea hotărârii luate în privința alcoolului. Așteaptă dela guvern ca acesta să lucreze după voința hotărâtă a poporului. Dacă țările cari au viață de vie, în sudul Europei, resping peștii noștri, până le cumpărăm vinul lor, mai bine preferim ca să nu mai avem legături comerciale cu ele!»

Calendarul săptămânii.

✱ August 31 zile. ✱

Dum. 12 d. Rusalii: Evanghelia după Matei C. 19, v. 16—26.
Apostolul: Pavel către Corinteni I. C. 15, v. 1—11.

Sărb. Adormirea sfintei Născătoare de Dumnezeu: Evanghelia după Luca C. 10, v. 38—44. Apostolul: Pavel către Filipeni C. 2, v. 5—11.

Zilele săpt.	Calendarul vechiu	Calend. nou
Dum.	14 Pror. Michea	27 Iosif Calas.
Luni	15 (†) Ad. Născ. de Dzeu	28 Augustin
Marți	16 S. Muc. Diomid	29 T. c. Ioan
Merc.	17 Muc. Miron	30 Roza fec.
Joi	18 Mci Flor și Laur	31 Raimund
Vineri	19 Muc. Andreiu Str.	1 Sept. Egidiu
Sâmb.	20 Pror. Samuil	2 Absolon

Târguri. In 27 August: Comloșul-mare (jud. Timiș), Frata, Jimborul-mare, Moldova-veche, Vinga, Viștea de jos, Zărând, în 28: Câmpeni, Hașeg, Iliă, Sân-Paul, Șilimeghi, Teiuș, în 29: Cisnădie, Orlat, în 30: Bistrița, în 31: Alțina, Ciacova. In 1 Septembrie: Cluj, Criș, Pișcolț, Sânmărtinul-Homorodului, Votteg, Zlatna, în 2: Ileni.

Știrile săptămânei.

Inmormântarea lui Andrein Bârseanu. Vrednicul bărbat despre care scriem pe pagina primă, a fost decretat mortul Asociației. A sosit dela București înbalsamat Luni la 4:30 d. a Lume aleasă și-a descoperit capul înaintea sicriului la gară. S'a ținut scurtă slujbă religioasă și a cântat corul funebral. A fost așezat în catedrală. Marți și Miercuri multă lume a intrat în biserică rostind rugăciuni pentru răposatul. La îngropăciune a slujit însuși I. P. S. Mitropolitul Nicolae cu suită aleasă. A cuvântat Mitropolitul din Sibiu și reprezentanții: Academiei, ministerului de instrucție, a Corpului didactic, a Partidului Național, a societăților culturale, financiare și studențești. Privind la mulțimea publicului venit din toată țara simțiam ori care că mortul lasă un gol, care nu se poate umple repede.

La sfântă Mărie se împlinesc șase ani de la intrarea în războiu a României. Munții și pământul au rămas neschimbați, dar s'a născut o lume nouă. Mai bună și poate fi și trebuie să fie cea mai bună ceace dela noi atârână. N'am pierdut nimic, pentru aceea nu ne pare rău de trecut. Cine se uită îndărăt are inimă de peatră și lumea va călca peste el. Femeea lui Lot a căutat înapoi la Sodoma care se îngropa în păcate și s'a prefăcut în stan de peatră. Mai sângerăm din multe răni și multe nu se pot îndrepta de azi pe mâne, însuși Dumnezeu n'a făcut lumea într'o singură zi, nici noi România-Mare în șase ani.

Înainte de intrarea în războiu ne rugam lui Dumnezeu să vie, să treacă munții și au venit. Sute de mii au intrat în pământ și au ars în foc pentru noi. Și mica țară a fost călcată și jefuită de dușmani pentru noi.

Să înceteze păcatul de a ne urî, a ne ponegri. Cu ce simțeminte au trecut munții se talmăcește în articolul: «Ceasul» a dlui Iorga, pe care o reproducem din cartea: Războiul nostru în note zilnice, vol. I, și II, care n'ar trebui să lipsească din nici un sat românesc.

Retragerea trupelor dela frontiera Constantinopolului. Generalul grec Vlachopoulos și generalul englez Harrinton au ajuns la o înțelegere, de-a retrage reciproc trupele de pe linia de frontiera Constantinopolului pe o distanță de 10 kilometri. Trupele grecești se vor retrage pe linia Rodosto—Midia.

Biblioteci populare în ținuturile unite. D. dr. C. Angelescu, ministrul instrucției a luat inițiativa înființării pentru anul acesta a 1000 de biblioteci populare și anume: 300 în Ardeal, 100 în Bucovina, 200 în Basarabia, iar restul în vechiul regat. Aceste biblioteci se vor înființa pe lângă școalele urbane și rurale.

S'a mai hotărât completarea și retacerea tuturor bibliotecilor dela sate, dis-

truse de războiu, precum și crearea a încă 1000 de biblioteci pentru anul viitor.

Schimbarea calendarului. Astronomul Flammarion propune că: toți anii împărțiți în câte patru părți egale, să înceapă într'o zi de Luni, datele rămânând aceleași. Paștile ar cădea în ziua de 7 Aprilie, Dumineca. O zi de sărbătoare fără dată — sau două, în anii visecți — ar despărți anii unul de altul.

Vin prizonierii. Repatrierea celor peste 5000 de prizonieri români — aflători și până astăzi în diferite localități ale Rusiei va fi făcută de comisia internațională de sub conducerea exploaratorului Nansen din Norvegia.

Statistica polițienească din Chikago arată că a scăzut mult numărul crimelor de tot felul. În 1919, când s'a introdus legea împotriva alcoolului, au fost 16,636 de cazuri de crimă — în 1921 au fost 11,660.

Beutura pentru tineret, oprită în Cehoslovacia. Statul Țării Ceho Slovaciei a adus o lege, prin care oprește a se da beutura la tineret cari n'au împlinit 16 ani.

Părintele cuminte nu va da, și fără o astfel de lege, beutura copiilor săi, până la această vârstă. E curat otravă pentru trupul lor fraged.

Legea Cehoslovacă e cuminte. Unde nu este astfel de lege, să și o facă și s'o țină fiecare cap de familie!

Serviciul statistic din Hartford: arată asemănări statistice despre influința alcoolului asupra diferitelor feluri de cazuri de moarte au dat rezultatele acestea: în 1915 au murit de ficat în mijlociu 17% de alcoolism 18%. În 1920 au fost numai 4% cazuri mortale de boală de ficat și 4% cazuri de rinichi — iar din cauză de alcool nici un singur caz.

În „New-Jork Tribune“ sta scris: «comisarul sanitar Dr. Copeland a declarat că anul care s'a scurs a fost cu cele mai puțin cazuri de moarte și cu cel mai mic număr de mortalitate de copii. Mortalitatea generală este 11,17‰ (la mie); în 1921, deja mică de tot, avea 12,93‰. Înainte cu 10 ani era de 16‰. Și mai mare e scăderea mortalității de copii care ne arată în a. 1921—71 1‰, o cifră neajunsă de nici un oraș mare al lumii, iar în 1920 — încă 85‰. Scăderea de 14‰ însemnează vieța a 2000 de copii. Statistica întreabă: ar fi fost cifrele acestea favorabile dacă nu s'ar fi introdus legea contra alcoolului?»

Casierul din Cuyahoga, în statul Ohio din America, a declarat că statul a câștigat 800.000 de dolari cu contrabanda de rachiu. Cum? Socoteala este foarte ușoară. Statul Ohio pedepsește fiecare contrabandă cu câte 1000 de dolari — așa a hotărât o consiliul suprem al statului. În anul 1921 au încercat 800 de contrabandiști să înșele statul și au fost prinși.

Când s'a oprit în America vânzarea de alcool. Un otel din Siracusa, în statul Newyork, s'a prefăcut din bodegă cu beuturi în restaurant cu mâncări. Puține schimbări s'au făcut în local, atâta doar că au introdus un cuptor într'un colț de odaie. Numărul oaspeților a crescut. Prețurile erau nu prea mari. Într'un an s'au servit 40.000 de prânzuri și câștigul a fost de 60.000 dolari, adică cu 30.000 de dolari mai mare, decât veneau pe urma beuturilor vândute. Cu alte cuvinte — schimbarea aceasta a adus conducătorului cu 100% mai mult câștig, decât dacă ar fi vândut rachiuri, ca mai înainte.

Cărți bune. O cârtică bună pentru grădinile de copii și pentru clasa I primară este cârticica intitulată «Istorie morale», în chiouri fără vorbe, pentru copii, de Marin Biciulescu. Ilustrațiile sunt făcute de cunoscutul pictor-desenator Ary Murnu. (Edit. «Cartea românească», ediția a II-a în 1920 — 6 lei).

Cine vrea să dea copiilor o carte cu versuri de învățat pe din afară, va găsi în «Dor de primăvară», culese de Fl. Cristescu și I. G. Bratu (desemnuri de M. H.

Georgescu), ed. III (1922 «Cartea românească»), poezii de Coșbuc, Iosif, Eminescu, P. Dulfu, Z. Bărsan, Ecat. Pitiș și alții. (Cartea costă 6 lei).

Tot în editura «Cartea românească» a apărut «cartea pentru copii «Păsărele și păpuși de Florian Cristescu. Lucruri drăgălașe, de cetit și de învățat pe din afară de copii până la 10 ani. «Și era un moș și avea un cocoș. Ah, ce mai cocoș!» Frânturi de limbă, povești despre rândunici de a face să țină minte copilul nume de oraș și de râuri — ilustrații multe. (Prețul 10 lei).

Un taur Simentaler.

etatea 19 luni cal. I. de vânzare, posedând și certificat medical a se adresa: **Stefan Moldovan**, Sighișoara, str. Rohrau lângă Daneș în hotar. (11) 1—3

Loc de doică

la o casă bună caută o femeie tină, în vârstă de 17 ani. Adresa la Administrația foii noastre. (7) 2—3

30 buți de vin

sunt de vânzare, de 600—700 litri, de prima calitate, folosite, dar în stare bună. A se întreba la **Markus Mandl**, strada Honterus Nr. 11. 2—2

Nr. 1448/1922.

(10) 1—3

Concurs.

În comuna Glâmboaca, (afiliată la comuna Săcădate) plasa Nocrich, jud. Sibiu, în urma morții a fostului subsecretar comunal a devenit vacant acest post, pentru a căruia ocupare se publică concurs.

Retriouțiunile sunt cele provăzute în egile și regulamentele în vigoare.

Petiționarii, cari doresc a ocupa acest post, trebuie să înainteze acestui oficiu primpretorial cereri în scris, la cari se vor anexa actele prevăzute de legea XX. din 1900 cel mai târziu până la 10 Sept. a. c.

Nocrich, la 15 August 1922.

Andrae,
primpretor.

Nr. 6290 Epitr.

(9) 1—1

Concurs.

Pentru ocuparea postului de economă la Seminarul «Andreian» din Sibiu se publică concurs.

Reflectantele să și înainteze Consistorului arhidiecezan în Sibiu până la 18/31 August a. c. cererile lor însoțite de următoarele documente:

1. Atestat de botez.

2. Certificat de moralitate extradat de oficiul parohial din comuna unde locuște reflectanta.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt:

a) Locuința și întreaga întreținere în natură;

b) Remunerație lunară corespunzătoare în bani.

Postul este a se ocupa cel mult până la 15 Septembrie n. a. c.

Preferate vor fi văduvele preotese fără copii.

Onorații, protopresbiteri sunt poțifi a îndemna văduvele preotese să reflecteze la acest post.

Sibiu, 4/17 August 1922.

Consistorul arhidiecezan.